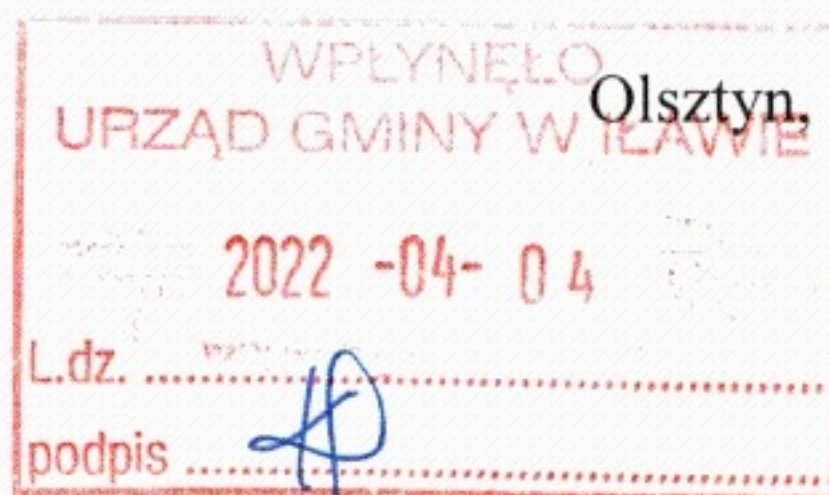

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI

Olsztyn, dnia 1 kwietnia 2022 r.

PN.4131/157.2022

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559) stwierdzam nieważność uchwały Nr XXXVIII/370/22 Rady Gminy Iława z dnia 25 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział członków OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach.

UZASADNIENIE

Rada Gminy Iława, na sesji w dniu 25 lutego 2022 r., podjęła uchwałę Nr XXXVIII/370/22 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział członków OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 3 marca 2022 r.

Na wstępie należy nadmienić, iż kwestionowana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Każda norma kompetencyjna musi być zatem tak realizowana, aby nie naruszała przepisów ustawy i uwzględniała treść delegacji ustawowej. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez radę przy podejmowaniu uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały - odpowiednio: w części (w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje) albo w całości.

Rada Gminy Iława, w § 1 uchwały ustaliła ekwiwalent pieniężny dla członka ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej – w wysokości 18 zł za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz dla członka ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w szkoleniu lub ćwiczeniu pożarniczym, w wysokości 11 zł za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia lub ćwiczenia organizowanego przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Iława.

Podstawę prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2490). Zgodnie z tym przepisem, strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1). Wysokość ekwiwalentu

pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "M.P." na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy (ust. 2).

Literalne brzmienie powołanych przepisów ustawy, określa granice upoważnienia rady gminy, zgodnie z którym uchwała rady gminy powinna określać wysokość ekwiwalentu pieniężnego, przysługującego strażakowi ratownikowi, za udział w następujących zdarzeniach: działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Podkreślenia wymaga, że obecnie obowiązujące przepisy odmiennie określają krąg osób uprawnionych do ekwiwalentu. W tym zakresie art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych posługuje się pojęciem "strażak ratownik OSP", które w świetle przepisów ww. ustawy nie jest tożsame z pojęciem "członka ochotniczych straży pożarnych". Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej "strażakami OSP". Z art. 8 ww. ustawy, wynika natomiast, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, z zastrzeżeniem art. 9 ust. 1, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Tym samym pojęcie "strażaka ratownika OSP", o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, jest węższe niż pojęcia "członka ochotniczych straży pożarnych" czy "strażaka OSP". Uchwała Rady Gminy Iława, stanowiąc o ekwiwalencie dla "członków ochotniczych straży pożarnych", odbiega od brzmienia upoważnienia ustawowego i wykracza poza jego zakres.

Sposób sformułowania przepisów § 1 ust. 1 i § 1 ust. 2 kwestionowanej uchwały („ustala się ekwiwalent pieniężny dla członka (...), który uczestniczył (...))”, nie daje możliwości doprowadzenia do zgodnego z prawem brzmienia przepisów uchwały, poprzez eliminację jej postanowień jedynie w części. Z tego powodu, mając na uwadze błędne określenie kręgu podmiotów uprawnionych do ekwiwalentu, koniecznym stało się stwierdzenie nieważności ww. uchwały w całości.

Niezależnie od powyższego, postanowienia uchwały zawierają także dalsze nieprawidłowości. Należy w tym miejscu wskazać, iż w art. 15 ust. 1 ustawy, w przeciwieństwie do poprzednio obowiązującej regulacji, nie wskazano wyłącznie Państwowej Straży Pożarnej, czy gminy jako organizatora szkoleń pożarniczych, za które należy się ekwiwalent w ustalonej w uchwale wysokości. W przepisie tym mowa jest ogólnie o uczestnictwie w "szkoleniu", co koresponduje z treścią art. 3 pkt 6 ww. ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, w którym - określając zadania ochotniczych straży pożarnych - ustawodawca, wskazał na udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach

sportowo-pożarniczych organizowanych nie tylko przez Państwową Straż Pożarną oraz gminę, ale również inne uprawnione podmioty. Zatem w kwestionowanej uchwale (§ 1 ust. 2), Rada Gminy Iława w sposób nieuprawniony zawężyła krąg podmiotów organizujących szkolenia, za które należy się ekwiwalent w ustalonej wysokości, do tych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę.

Ponadto należy podkreślić, iż stosownie do ww. art. 15 ust. 1 zd. 1 ustawy, rada gminy ma jedynie określić wysokość ekwiwalentu, natomiast określenie zasad jego obliczania i wypłacania - „za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej”, stanowi wykroczenie poza upoważnienie, wynikające ww. powołanego przepisu ustawy.

Sprzeczne z prawem jest również zamieszczone w treści kwestionowanej uchwały postanowienie § 3, w myśl którego traci moc uchwała Nr XLII/364/2018 Rady Gminy Iława z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia przez Radę Gminy Iława wysokości ekwiwalentu pieniężnego przysługującego członkowi ochotniczej straży pożarnej uczestniczącemu w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Iława. Wskazana uchwała została podjęta na podstawie art. 28. ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 86). Przepis ten, został z dniem 1 stycznia 2022 r. uchylony przez art. 38 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2021 r., poz. 2490). Zgodnie z § 32 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 283 ze zm.), jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu. Oznacza to, że wymieniona w § 3 kwestionowanej uchwały, uchwała Nr XLII/364/2018, utraciła moc obowiązującą z mocy prawa.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie trzydziestu dni od daty jego doręczenia.

Otrzymują:
Przewodniczący Rady Gminy Iława
Wójt Gminy Iława

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki